

# Η Μουσικοκινητική Αγωγή ως εργαλείο για την εκμάθηση Αγγλικών στην προσχολική ηλικία

**Ελισάβετ Βέλιου**

*House of English Language School and Research Centre*  
beliouelisabet@gmail.com

**Μαρία Κορέντζελου**

*House of English Language School and Research Centre*  
mariakorentz@gmail.com

## Περίληψη

Η μουσική είναι μια διεθνής γλώσσα επικοινωνίας και κυρίως στα πρώτα χρόνια των παιδιών, η ανάπτυξη της γλώσσας και της μουσικής ακολουθούν μια παράλληλη πορεία. Τα παιδιά βιώνουν τη μουσική πολυδιάστατα, ως συναισθηματική και σωματική έκφραση, αισθητική εμπειρία, επικοινωνία αλλά και τρόπο διασκέδασης. Ως εκ τούτου η ένταξη της μουσικής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης είναι αναγκαία για την ολική ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών αλλά και την αφομοίωση των γνώσεων. Μέσα από τη διδακτική πρακτική (teaching practice) μας θα παρουσιάσουμε πως δύο γλώσσες, η γλώσσα της μουσικής και η Αγγλική γλώσσα, συνδυάζονται προς όφελος της ολόπλευρης ανάπτυξης των παιδιών. Μέσω του εκπαιδευτικού αυτού πλαισίου οι μικροί/ες μαθητές/τριες κατανοούν και αφομοιώνουν με τρόπο βιωματικό το γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος αναπτύσσοντας παράλληλα τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τους. Ακόμα, εξοικειώνονται με τα μουσικά όργανα και τον ρυθμό, καλλιεργώντας τις φωνητικές τους δεξιότητες και τη σωστή προφορά της αγγλικής γλώσσας ενώ οξύνουν την ακουστική τους παρατηρητικότητα και μνήμη. Επιπλέον, κοινωνικοποιούνται αφού καλλιεργούν το πνεύμα συνεργασίας και ομαδικότητας. Τέλος, αναγνωρίζουν και εκφράζουν τα συναισθήματά τους, αναπτύσσοντας τις νοητικές και κινητικές τους δεξιότητες. Όλα τα παραπάνω επιτυγχάνονται μέσω μουσικών κρουστών οργάνων, παιχνιδιών και παραμυθιών, κινητικών και φωνητικών δραστηριοτήτων και ενός άρτιου οπτικοακουστικού υλικού στην αγγλική γλώσσα.

**Λέξεις-κλειδιά:** Μουσική, Αγγλικά, Μουσικοκινητική.

## 1. Εισαγωγή

Το εκπαιδευτικό πλαίσιο Play and Music in English λειτούργησε αρχικά πιλοτικά τη σχολική χρονιά 2021-22 με μηνιαία μαθήματα στα τμήματα νηπίων. Τα παιδιά έκαναν επανάληψη όλων όσων είχαν διδαχθεί στα τρία προηγούμενα μαθήματα και στο τέταρτο η έκθεση στη γλώσσα γίνονταν αποκλειστικά μέσω του προγράμματος "Play and Music in English". Μέσα από ποιοτική έρευνα παρατηρήθηκε ότι τα παιδιά έδειχναν τεράστια ανταπόκριση σε αυτή την προσέγγιση, οπότε αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε ένα πρόγραμμα μαθημάτων που θα εστιάζει καθαρά στην Μουσικοκινητική Αγωγή ως εργαλείο για την εκμάθηση Αγγλικών στην προσχολική ηλικία σε παιδιά ηλικίας 3-6 ετών, πλέον σε εβδομαδιαία βάση.

Το θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο βασίζεται η μεθοδολογία του προγράμματος είναι η βαθιά σύνδεση της μουσικής με τη γλώσσα. Όπως η γλώσσα αποτελείται από ήχους που συνδέονται μεταξύ τους για να παράγουν λέξεις και φράσεις, έτσι και η μουσική αποτελείται από μουσικές νότες που συνδυάζονται για να σχηματίσουν μικρά μουσικά μοτίβα μέχρι και ολόκληρα μουσικά έργα.

Ο ρυθμός αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γλώσσας, άρα όσο πιο σωστά ανταποκρίνεται κανείς στο ρυθμό, τόσο βελτιώνει και τη γλωσσική δεξιότητά του. Μετά από έρευνες της νευρολογίας και νεύρο-βιολογίας στον εγκέφαλο δεν υφίσταται σημαντική



διαφορά μεταξύ γλωσσικής και μουσικής πληροφορίας-δηλαδή συχνά η μουσική είναι για τον εγκέφαλο γλώσσα και αντίστροφα.

## 2. Παιδαγωγική προσέγγιση

Η μουσική και οι πολυαισθητηριακές εμπειρίες παίζουν κεντρικό ρόλο στην παιδαγωγική προσέγγιση Reggio Emilia και στη μέθοδο Montessori, καθώς ενισχύουν την ολιστική ανάπτυξη του παιδιού μέσα από τη βιωματική μάθηση και την ενίσχυση της δημιουργικότητας και της αυτονομίας. Στην προσέγγιση Reggio Emilia, η μουσική και οι πολυαισθητηριακές δραστηριότητες είναι βασικά εργαλεία έκφρασης και μάθησης. Η θεωρία υποστηρίζει ότι τα παιδιά μαθαίνουν καλύτερα όταν έχουν τη δυνατότητα να εκφράζονται μέσα από πολλαπλά «σύμβολα» και τρόπους, όπως είναι η μουσική, η ζωγραφική, ο χορός και η γλυπτική. Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων, το παιδί εξερευνά τον κόσμο, αναπτύσσει κοινωνικές δεξιότητες και ενισχύει την αυτοέκφραση.

Στη μέθοδο Montessori, η μάθηση μέσω των αισθήσεων είναι θεμελιώδης, και οι πολυαισθητηριακές εμπειρίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος. Η χρήση συγκεκριμένων μουσικών και αισθητηριακών υλικών δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά να ανακαλύπτουν τον ήχο, τον ρυθμό και τις δονήσεις, και να μαθαίνουν με τρόπο φυσικό και αυτοκατευθυνόμενο. Η επαφή με μουσικά όργανα και η ελευθερία της κίνησης βοηθούν στην ανάπτυξη του εσωτερικού ελέγχου, της αυτοπειθαρχίας και της συγκέντρωσης.

Το project σαν μια ανοιχτή διαδικασία δίχως όρια, αποτελεί επίσης ένα βασικό στοιχείο της εκπαιδευτικής προσέγγισης Reggio Emilia. Ξεκινάει κι εξελίσσεται σύμφωνα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα της ομάδας κι εξαρτάται άμεσα από την επιλογή που θα κάνουν τα μέλη της ομάδας. Τα projects είναι πάντα συμπεριληπτικά και στο κέντρο βρίσκεται η ανάγκη των παιδιών για εξήγηση της ζωής στο «εδώ και τώρα».

Στο εκπαιδευτικό πλαίσιο “Play and Music in English” το Project χρησιμοποιείται παίρνοντας έμπνευση από την προσέγγιση Reggio Emilia. Τα παιδιά εκτίθενται σε μια πληθώρα υλικών και τους δίνεται η επιλογή να διαλέξουν με ποια από αυτά θα δουλέψουν. Η σχέση του παιδιού με το υλικό είναι επίσης βασικής σημασίας. Οι εκπαιδευτικοί καθοδηγούν το παιδί παρέχοντάς του μια ποικιλία από υλικά τα οποία το παιδί θα εξερευνήσει και με τα οποία θα πειραματιστεί και τα οποία τελικά θα προχωρήσει από την ατομική κατασκευή στην ομαδική σύνθεση.

Καθώς υπάρχει ένα βασικό πρόγραμμα σπουδών λοιπόν, και μέσω της γενικότερης εκπαίδευσης που παρέχεται, οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να παρεκκλίνουν από αυτό ή να το διαμορφώνουν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα του παιδιού. Γι’ αυτό και μιλάμε περισσότερο για εκπαιδευτικό πλαίσιο παρά για πρόγραμμα, καθώς υπάρχει βασικός οδηγός και πλάνα μαθημάτων αλλά μπορεί να εφαρμοστεί παραπάνω από ένα σχολικό έτος αν ο/η εκπαιδευτικός μπει σε ρόλο ερευνητή/τριας, και στηριζόμενος στο βασικό πρόγραμμα στοχεύσει στην απόκτηση της γνώσης μέσα από τις επιθυμίες και τις ανάγκες των παιδιών

## 3. Στόχοι

Στόχοι του εκπαιδευτικού πλαισίου “Play and Music in English” είναι η βιωματική εκμάθηση και αφομοίωση του γνωστικού αντικείμενου, η ανάπτυξη γλωσσικών και νοητικών δεξιοτήτων και συνδυαστικού τρόπου σκέψης, καθώς και η καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας και ομαδικότητας. Επιπλέον, στόχοι είναι η καλλιέργεια των φωνητικών και κινητικών δεξιοτήτων, η ανάπτυξη της προσοχής, της συγκέντρωσης και της μνήμης της



δημιουργικότητας και της φαντασίας, καθώς επίσης και η βελτίωση των αδρών και λεπτών κινητικών δεξιοτήτων και της απτικής αντίληψης.

Οι στόχοι αυτοί δεν επικεντρώνονται σε κάποιο τελικό προϊόν αλλά στη διαδικασία της μάθησης. Δηλαδή, δεν περιμένουμε από τους/τις μαθητές/τριες κάθε φορά να επιτύχουν ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα, αλλά δίνουμε έμφαση στο πώς ο/η μαθητής/τριας καταφέρνει τους στόχους μέσα στην πορεία του χρόνου, δίνοντας χώρο για ανατροφοδότηση μέσα στη μαθησιακή διαδικασία.

#### **4. Δομή μαθημάτων**

Τα μαθήματα έχουν συγκεκριμένη δομή αναφορικά με την αρχή και το κλείσιμό τους. Κάθε μάθημα ξεκινάει με τραγούδι καλωσορίσματος και κλείνει με χαλάρωση-χαιρετισμό. Οι ρουτίνες είναι απαραίτητες στα παιδιά αυτής της ηλικίας, καθώς τους δίνουν μια αίσθηση σιγουριάς κι ασφάλειας. Με την επανάληψη, τα παιδιά αναπτύσσουν τη συγκέντρωσή τους και πλαισιώνονται στο εκάστοτε μαθητικό περιβάλλον καλλιεργώντας δεξιότητες.

##### **4.1. Τραγούδι καλωσορίσματος-ρυθμική αγωγή**

Σε κυκλική μορφή τοποθετούνται τα κρουστά μουσικά όργανα ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών/τριών. Οι μαθητές/τριες κάθονται ανάλογα και ενθαρρύνονται να επεξεργαστούν ηχητικά το μουσικό τους όργανο. Ο/Η εκπαιδευτικός ξεκινά με σταθερά ρυθμικά χτυπήματα στο κρουστό του το “Welcome song”, προσπαθώντας να συγχρονιστεί ρυθμικά και η ομάδα και μαζί συνοδεύουν λεκτικά και ρυθμικά χαιρετώντας τον καθένα χωριστά.



Εικόνα 1 & 2. Τραγούδι Καλωσορίσματος

##### **4.2. Μουσική χαλάρωσης ολοκλήρωσης μαθήματος**

Δημιουργώντας περιβάλλον φιλικό για χαλάρωση, ελαχιστοποιώντας τα οπτικά ερεθίσματα και δημιουργώντας την αίσθηση της «φωλιάς» με μαξιλάρια και αντίστοιχα μουσικά ερεθίσματα καλλιεργείται στους/στις μαθητές/τριες η ικανότητα να χαλαρώνουν, ελέγχοντας το σώμα τους και ρυθμίζοντας την έντασή τους.





Εικόνα 3 & 4. Χαλάρωση

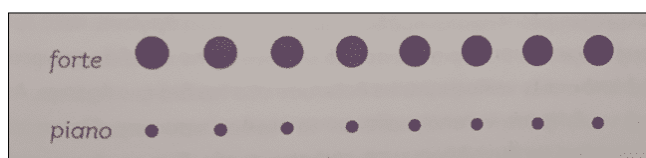
Τα μαθήματα περιλαμβάνουν ηχοιστορίες, ρυθμική αγωγή, βιωματικά παιχνίδια όπως παιχνίδια πάνω σε μουσικές έννοιες, οργανογνωσία ή με σχέση το γνωστικό αντικείμενο διδασκαλίας, project καθώς και μουσικοκινητικές δραστηριότητες. Παρακάτω, θα αναλυθούν παραδείγματα των δραστηριοτήτων αυτών ως προς την μορφή, το περιεχόμενο και τη διδακτική χρήση.

## 5. Παρουσίαση δραστηριοτήτων

### 5.1 Project-based learning με έμπνευση την παιδαγωγική προσέγγιση Reggio Emilia

Τέχνη και μουσική: Painting loud & soft, painting fast & slow.

Αφού ο/η εκπαιδευτικός έχει απλώσει ρολό χαρτί, οι μαθητές/τριες κάθονται σε γραμμή καθισμένοι ο/η ένας/μία δίπλα στον/στην άλλο/η. Ο/Η εκπαιδευτικός, ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών μπορεί να χωρίσει σε δυο ομάδες τα παιδιά και να προχωρήσει στη δραστηριότητα κάθε ομάδα με τη σειρά προς αποφυγή αταξίας και διατήρησης του ελέγχου της ομάδας. Παίζει ρυθμικά στο τύμπανο LOUD and soft τα προτρέπει να «περπατήσουν» με τα πινέλα με τις μπογιές πάνω στο χαρτί αποτυπώνοντας τους ήχους. (ακουμπούν τη πινέλο στο χαρτί κάθε φορά που ακούν τον ήχο για όση ώρα διαρκεί).



Εικόνα 5. Ενδεικτική γραφική απεικόνιση (Forte-δυνατά/ piano-σιγανά)

Με τον ίδιο τρόπο, σε άλλο χαρτί, παίζει τύμπανο fast and slow και προτρέπει να «περπατήσουν» με τα πινέλα με τις μπογιές πάνω στο χαρτί αποτυπώνοντας τους ήχους. (ακουμπούν τη πινέλο στο χαρτί κάθε φορά που ακούν τον ήχο για όση ώρα διαρκεί).



Εικόνα 6. Ενδεικτική γραφική απεικόνιση

Στη συνέχεια, έχοντας στον κύκλο τις μουσικές μας απεικονίσεις που έχουν δημιουργήσει οι μαθητές/τριες, παρατηρούμε, μοιράζουμε τα μουσικά όργανα και παίζουμε ακολουθώντας αντίστοιχα!

Στόχοι είναι η μεταφορά κίνησης σε γραφικό σύμβολο και αντίστροφα, η ανάπτυξη της προσοχής της ετοιμότητας, η κατανόηση των μουσικών εννοιών της ταχύτητας και της έντασης, καθώς και η ανάπτυξη ακουστικής παρατηρητικότητας και αντίδρασης.



### 5.2. Κατασκευή μουσικών οργάνων: *DIY Maracas*

Οι μαθητές/τριες επεξεργάζονται με όλες τις αισθήσεις τα υλικά που έχει συγκεντρώσει ο/η εκπαιδευτικός, οξύνοντας τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους. Σε αυτή την εκπαιδευτική διαδικασία, τα παιδιά κατασκευάζουν μουσικά όργανα τα οποία στη συνέχεια χρησιμοποιούν συνοδεύοντας κινητικές δραστηριότητες.



Εικόνα 7, 8 & 9. *DIY Maracas*

### 5.3. *Sensory Project: Sound exploration-Φτιάχνοντας ένα μουσικό μονοπάτι από ανακυκλώσιμα υλικά*

Αφού ζητηθεί από τους/τις μαθητές/τριες να φέρουν διαφορετικά αναλώσιμα καθημερινά υλικά, ο/η εκπαιδευτικός τα συγκεντρώνει στον κύκλο. Όσο μεγαλύτερη ποικιλία σε μέγεθος, υλικό κατασκευής τόσο πιο ολιστική η ηχητική εξερεύνηση των μαθητών/τριών και το πολυαισθητηριακό βίωμά τους, π.χ. Ηχογόνα υλικά (κουτάλες ξύλινες/μεταλλικές, μαγειρικά σκεύη, π.χ. κατσαρόλες, πλαστικό μπουκάλι, κουτιά από γάλα κ.ά.).

Αφού δοθεί χρόνος στους/στις μαθητές/τριες να τα επεξεργαστούν απτικά και ηχητικά ανακαλύπτοντας νέους τρόπους κάθε φορά δημιουργούμε μια διαφορετική ορχήστρα «The recycled orchestra». Στη συνέχεια, κάθε μαθητής/τρια επιλέγει από ένα ηχογόνο υλικό και η παρέλαση ξεκινά συνοδεύοντας με μουσική παίζοντας δυνατά (loud) ή σιγανά (soft) αντίστοιχα, κινούμενοι ρυθμικά.

Έπειτα, οι μαθητές/τριες, με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, τοποθετούν τα νέα «μουσικά όργανα» δημιουργώντας ένα μουσικό μονοπάτι. Αφού ολοκληρωθεί το μονοπάτι, με μια μπαγκέτα και με τη σειρά ο κάθε μικρός/η μουσικός περνάει το μουσικό μονοπάτι, παίζοντας αυτοσχεδιαστικά.

Ένας στόχος του project αυτού είναι η εξερεύνηση και η αισθητηριακή ενίσχυση. Το μουσικό μονοπάτι προσφέρει στα παιδιά την ευκαιρία να εξερευνήσουν διαφορετικούς ήχους και υφές, ενισχύοντας την ακουστική, την απτική και την κινητική τους αντίληψη. Ένας ακόμα στόχος είναι να προαχθεί η αυτονομία και δημιουργικότητα. Στην προσέγγιση Reggio Emilia, τα παιδιά θεωρούνται «συν-δημιουργοί» της γνώσης. Μέσα από την ελεύθερη εξερεύνηση του μονοπατιού, τα παιδιά μπορούν να παράγουν δικούς τους ήχους, να δημιουργούν ρυθμούς και να εκφράζουν δημιουργικά τις ιδέες τους. Το μονοπάτι ακόμα προάγει τη συνεργασία μεταξύ των παιδιών, καθώς ενθαρρύνονται να εξερευνούν τα υλικά μαζί, να αλληλοεπιδρούν και να συν-δημιουργούν μουσικές εμπειρίες. Αυτό ενισχύει τις κοινωνικές δεξιότητες και την αίσθηση της κοινότητας.

Επιπλέον, τα παιδιά ενθαρρύνονται να πειραματιστούν με τα υλικά, να ανακαλύψουν πώς παράγονται διαφορετικοί ήχοι και να βρουν λύσεις όταν προσπαθούν να δημιουργήσουν συγκεκριμένους ήχους ή ρυθμούς. Τέλος, το μουσικό μονοπάτι προσφέρει μία πολυδιάστατη εμπειρία, όπου η ακοή, η όραση, η αφή και η κίνηση συνδυάζονται, ενισχύοντας τη συνολική ανάπτυξη του παιδιού.





## 6. Παραδείγματα άλλων δραστηριοτήτων

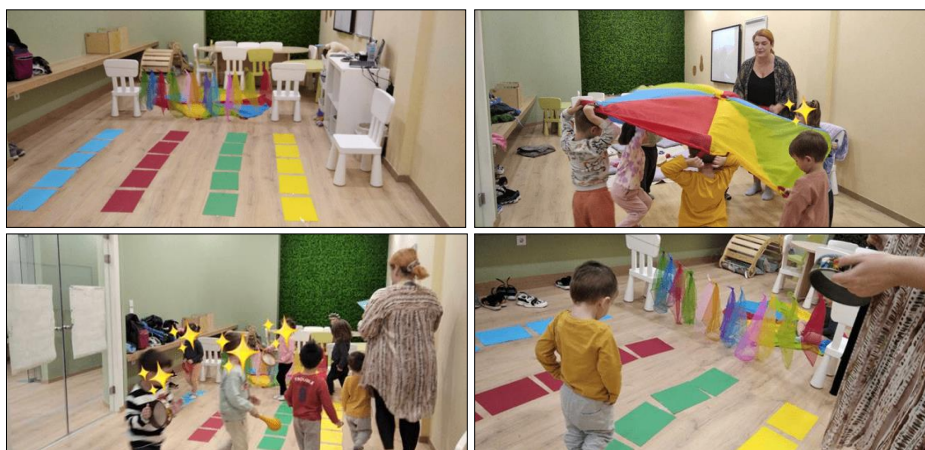
### 6.1. Colors

#### 6.1.1. Let's make a rainbow

Στόχος την δραστηριότητας είναι η διδασκαλία των χρωμάτων. Ο/Η εκπαιδευτικός προετοιμάζει την αίθουσα, τοποθετώντας τα χρωματιστά μαντήλια σαν ουράνιο τόξο και το αλεξίπτωτο και ως ακτίνες τα χρώματα που είναι ο διδακτικός στόχος του μαθήματος. Αφού τραγουδιστά και οπτικά παρουσιαστούν τα χρώματα στους/στις μαθητές/τριες, κρατώντας τα κρουστά μουσικά όργανα, ξεκινούν ελεύθερα να κινούνται στον χώρο, ακολουθώντας τη μουσική. Στην παύση, ο/η εκπαιδευτικός λέει και δείχνει το αντίστοιχο χρώμα π.χ. red και όλοι/ες οι μαθητές/τριες πατούν πάνω στην κόκκινη ακτίνα. Αντίστοιχα γίνεται και με τα υπόλοιπα χρώματα.

#### 6.1.2. Catch the rainbow-movement activity

Ο/Η εκπαιδευτικός κρατά το τύμπανο και ο/η πρώτος/η μαθητής/τρια στέκεται στη «ακτίνα» κάποιου χρώματος, π.χ. "red" θα πρέπει να προχωρά κάνοντας ένα βήμα σε κάθε χτύπο ώσπου να φτάσει στο rainbow να περάσει από κάτω και να ξαπλώσει στο αλεξίπτωτο. Οι μαθητές/τριες βιώνουν ολιστικά μέσω του λόγου και της κίνησης αφομοιώνοντας με παιγνιώδη τρόπο τα χρώματα.



Εικόνα 10, 11, 12 & 13. Colors

### 6.2. Parts of the Body

Με τη συνοδεία αντίστοιχου οπτικού υλικού ο/η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τους/τις μαθητές/τριες να κινηθούν με τη μουσική ρυθμικά περπατώντας και όταν η μουσική σταματά (στην παύση) ενθαρρύνουμε τα παιδιά όπως παρακάτω: HANDS! Clap your hands, FEET! Stomp your feet, KNEES! Slap your knees, FINGERS! Tap your fingers. Όταν η μουσική ξεκινά, συνεχίζουν το μουσικό τους περίπατο ελεύθερα. Στη συνέχεια, οι μαθητές/τριες σε ζευγάρια χορεύουν ακολουθώντας τη μουσική με το ζευγάρι τους. Ανά 10 δευτερόλεπτα, ο/η εκπαιδευτικός χτυπά το τύμπανο και δίνει διαφορετική εντολή κάθε φορά, όπως παραπάνω. Όταν ξαναχτυπά το τύμπανο συνεχίζουν τον χορό τους.

### 6.3. The dice game

Αφού οι μαθητές/τριες κάνουν κύκλο, ο/η εκπαιδευτικός τους δείχνει το ζάρι που έχει προετοιμάσει και έχει σε κάθε πλευρά τα αντίστοιχα μέρη του σώματος που είναι ο διδακτικός στόχος με εικόνα και λέξη! Κάθε μαθητής/τρια, με τη σειρά, ρίχνει το ζάρι και ό,τι τυχαίνει, το δείχνει με το σώμα του αντίστοιχα.



Μέσω του βιωματικού και παιγνιώδους τρόπου μάθησης επιτυγχάνεται η συνειδητοποίηση των μελών του σώματος, η ανεξαρτησία, ο έλεγχος και ο συντονισμός κινήσεων, καθώς επίσης και η ανάπτυξη κινητικών δεξιοτήτων και συγκέντρωσης.



Εικόνα 14. The dice game

#### **6.4. Family members-Strings family**

##### **6.4.1. Strings Family**

Ο/Η εκπαιδευτικός, συνοδεία οπτικού υλικού, δείχνει στους/στις μαθητές/τριες τις εικόνες της οικογένειας των εγχόρδων. Στη συνέχεια, αναγνωρίζει βάση μεγέθους τα αντίστοιχα μέλη (mum, dad, brother, sister) και ενθαρρύνει τους/τις μαθητές/τριες να επαναλάβουν, από το μεγαλύτερο στο μικρότερο Bass-dad, Cello-mommy, Viola-sister, Violin-brother, μιμούμενοι/ες το παίξιμο των μουσικών οργάνων.

##### **6.4.2. “Finding Strings” game**

Αφού ο/η εκπαιδευτικός τοποθετήσει το αντίστοιχο οπτικό υλικό στην αίθουσα σε τοίχους, με τη συνοδεία μουσικής εγχόρδων, οι μαθητές/τριες ακολουθούν τα παραγγέλματά του κάθε φορά, ψάχνοντας να βρουν το σωστό μουσικό όργανο μέλος της οικογένειας π.χ. “Where is mommy cello?”.

##### **6.4.3. Let’s paint our Family**

Έπειτα ο/η εκπαιδευτικός μοιράζει φύλλα εργασίας στους/στις μαθητές/τριες με την οικογένεια των εγχόρδων και τα ζωγραφίζουν. Στη συνέχεια, κολλούν φωτογραφίες της δικής τους οικογένειας αντίστοιχα, υλικό το οποίο έχει ζητηθεί από τους γονείς νωρίτερα.

Μέσα από την οργανογνωσία, οι μαθητές/τριες γνωρίζουν και αναγνωρίζουν τα μέλη της οικογένειας, καλλιεργούν την ακουστική και οπτική τους αντίληψη, αναπτύσσοντας τη φαντασία τους.

### **7. Αξιολόγηση**

Η Αξιολογική Έρευνα που διεξήγαμε μέσω παρατηρήσεων και καταγραφών γύρω από το εκπαιδευτικό πλαίσιο Play and Music in English εξετάζει τη χρήση της μουσικής, του χορού και της κίνησης ως μέσων για την ενίσχυση γλωσσικής ανάπτυξης σε μαθητές/τριες ηλικίας 3-6 ετών. Τα ευρήματα της έρευνας είναι ενθαρρυντικά, καθώς δείχνουν ότι η σύνδεση της μουσικής και της ξένης γλώσσας λειτουργεί ενισχυτικά για την εκμάθηση στην προσχολική ηλικία.

Η μουσικοκινητική αγωγή φαίνεται να κεντρίζει το ενδιαφέρον των παιδιών για την αγγλική γλώσσα. Μέσα από τραγούδια, παιχνίδια με ρυθμούς και χορευτικές κινήσεις, τα παιδιά αλληλοεπιδρούν ενεργά με τη γλώσσα χωρίς να την αντιλαμβάνονται ως «μάθημα». Οι δραστηριότητες δημιουργούν ένα διασκεδαστικό και ασφαλές περιβάλλον όπου τα παιδιά είναι πρόθυμα να πειραματιστούν με νέες λέξεις και φράσεις.

Η χρήση της μουσικής ως μέσου διδασκαλίας φαίνεται να ενισχύει τη μνήμη, καθώς οι ρυθμοί και οι μελωδίες λειτουργούν θετικά και βοηθούν τα παιδιά να θυμούνται λέξεις και



φράσεις. Η μουσικοκινητική αγωγή εμπλέκει πολλές αισθήσεις ταυτόχρονα (ακοή, κίνηση, οπτική επαφή), διευκολύνοντας την πολυδιάστατη μάθηση. Αυτή η πολυαισθητηριακή προσέγγιση είναι ιδανική για την προσχολική ηλικία, καθώς πρόκειται για την ηλικία κατά την οποία τα παιδιά μαθαίνουν κυρίως μέσω της εμπειρίας και της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον.

Η θετική επίδραση της μουσικής στην εκμάθηση ξένων γλωσσών εξηγείται μέσα από διάφορους παράγοντες. Οι ρυθμικές δραστηριότητες βοηθούν τα παιδιά να αντιληφθούν το μελωδικότητα και τον τονισμό της αγγλικής γλώσσας. Επιπλέον, η μουσική προκαλεί θετικά συναισθήματα, γεγονός που ενισχύει τη μαθησιακή εμπειρία. Τέλος, τα ομαδικά μουσικοκινητικά παιχνίδια ενισχύουν την κοινωνική αλληλεπίδραση, κάτι που είναι σημαντικό για την ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων.

Το πρόγραμμα παρουσιάζει πολλές δυνατότητες για περαιτέρω ανάπτυξη πέρα από τα ηλικιακά γκρουπ στα οποία έχει εφαρμοστεί. Μπορεί να πραγματοποιηθεί σε μεγαλύτερο δείγμα παιδιών, ενώ η ενσωμάτωση και άλλων γλωσσών ή πιο σύνθετων μουσικοκινητικών δραστηριοτήτων θα μπορούσε να δώσει ακόμα καλύτερα αποτελέσματα.

Συνοψίζοντας, το εκπαιδευτικό πλαίσιο που αναλύθηκε, αποδεικνύεται πολύτιμο εργαλείο για την εκμάθηση Αγγλικών στην προσχολική ηλικία, συνδυάζοντας τη δύναμη της μουσικής με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της πρώιμης παιδικής μάθησης.

### **Βιβλιογραφικές αναφορές**

- Coşkun, H., & Durakoğlu, A. (2015). A project-based approach in child education: Reggio Emilia. *International Journal of Progressive Education*, 11(2), 77-88.
- Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (Eds.). (2012). *The hundred languages of children: The Reggio Emilia experience in transformation*. Praeger.
- Goleman, D. (1998). *Η συναισθηματική νοημοσύνη: Γιατί το "EQ" είναι πιο σημαντικό από το IQ* (Μτφ. Τ. Παπαϊωάννου). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Kapteina, H. (2009). *Einführung in die Musiktherapie*. Hogrefe Verlag.
- Kessler-Κακουλίδη, L. (2009). *Η μέθοδος "Ρυθμική Dalcroze": Μια εναλλακτική πρόταση ανάμεσα στη Μουσικοπαιδαγωγική και τη Μουσικοθεραπεία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Krimm von Fischer, C. (1974). *Musikalisch-rhythmische Erziehung*. Bärenreiter-Verlag.
- Lillard, A. S. (2017). *Montessori: The science behind the genius*. UK: Oxford University Press.
- Malaguzzi, L. (1994). Your image of the child: Where teaching begins. *Exchange*, 3(94), 52-56.
- Montessori, M. (1946). *The 1946 London lectures*. Montessori-Pierson Publishing. 149.
- Montessori, M. (1967). *The absorbent mind*. Holt, Rinehart & Winston.
- Schumacher, K. (2004). *Musiktherapie und Säuglingsforschung*. Peter Lang.
- Zimmer, R. (2010). *Handbuch der Sinneswahrnehmung: Grundlagen einer ganzheitlichen Erziehung*. Herder Verlag.

